

26.7.2021

Julkinen

Lausuntoyhteenveto

luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1. Johdanto

1.1. Yleistä

Valtiovarainministeriö julkaisi 7.5.2021 lausuntopalvelu.fi:ssä lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sijoitusrahastolain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta. Lausuntopyyntö yhteydessä julkaistiin myös esitysluonnos valtiovarainministeriön hankesivuilla¹. Lausuntoaika asiassa päättyi 17.6.2021.

Esityksellä on tarkoitus muuttaa kansallista lainsäädäntöä sijoitus- ja vaihtoehtorahastojen rajat ylittävää markkinointia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1160² johdosta sekä toteuttaa asetuksen (EU) 2019/1156³ edellyttämät kansalliset lainsäädäntömuutokset. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sijoitusrahastolakia (213/2019), vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia (162/2014) sekä Finanssivalvonnasta annettua lakia (878/2008).

1.2. Lausunnonantajat

Valtiovarainministeriö pyysi yhteensä 21 viranomaiselta ja yhteisöltä lausuntoa esitysluonnoksesta. Lausuntopyyntöön vastasi yhteensä 14 tahoa.

Lausunnon antoivat:

- Finanssivalvonta
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto (**KKV**)
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK (**EK**)
- Finanssiala ry (**FA**)
- FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta (**FINE**)
- Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy (**Hannes Snellman**)
- Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (**Kuluttajaliitto**)
- Pääomasijoittajat ry (**Pääomasijoittajat**)
- Pörssisäätiö
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry (**SAK**)
- Suomen Yrittäjät ry (**Suomen Yrittäjät**)

¹ <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM106:00/2020>

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1160 direktiivien 2009/65/EY ja 2011/61/EU muuttamisesta yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rajatylittävän markkinoinnin osalta.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1156 yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rajatylittävän markkinoinnin helpottamisesta ja asetusten (EU) N:o 345/2013, (EU) N:o 346/2013 ja (EU) N:o 1286/2014 muuttamisesta.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa:

Suomen pankki

Verohallinto

Työeläkevakuuttajat TELA ry

2. Lausunnonantajien palaute

2.1. Yleiset kommentit

Finanssivalvonta pitää lausunnossaan hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia yleisesti kannatettavina. Finanssivalvonta kannattaa ennakkomarkkinointia koskevien säännösten kansallista ulottamista myös rekisteröitymisvelvollisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin sekä kolmansiin maihin sijoittautuneisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin. Lisäksi Finanssivalvonta kannattaa lakiin Finanssivalvonnasta ehdotettuja muutoksia.

FA toteaa lausunnossaan, että se pitää ehdotusta pääosin hyvin valmisteluna ja perusteltuna. FA kiinnittää kuitenkin lausunnossaan huomiota muutamiin seikkoihin, joista keskeisin on vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinointia koskeviin ehdotuksiin liittyvä muutostarve. FA tuo esille, että direktiivin ja lakiehdotuksen pääasiallinen tarkoitus on helpottaa rahastojen tarjontaa rajan yli. Yksi keino tähän on vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinointia koskeva sääntely. FA kuitenkin katsoo, että nyt ehdotetussa muodossa muutokset eivät toimi kaikissa tilanteissa ja sääntely aiheuttaa epäselvyyttä noudatettavista säännöistä. FA esittää, että ennakkomarkkinointia on syytä tarkastella erikseen rahaston ”kotimaan” näkökulmasta verrattuna tilanteisiin, missä rahastoa markkinoidaan myös muissa maissa.

FA tuo esiin, että ehdotuksessa säädetään ennakkomarkkinoinnista myös Suomessa. FA katsoo, että tältä osin ehdotuksen logiikka ei vastaa rajanylitoimintaa. Suomessa voidaan ennakkomarkkinoida suomalaista rahastoa, mutta siihen ei voida ottaa vastaan merkintöjä (mikä on loogista, koska mitään rahastoa ei ole olemassa). Tähän rahastoon ei voida myöskään ottaa vastaan ns. reverse solicitation -merkintöjä (edelleen, koska sitä ei ole olemassa). Kun rahasto on perustettu, voidaan siihen ottaa merkintöjä kaikilta sijoittajilta. Reverse solicitation -tilanteisiin liittyvä 18 kuukauden rajoitus ei ole mielekäs/mahdollinen maan sisäisissä tilanteissa.

FA kannattaa esityksessä tehtyä ratkaisua ulottaa 13 a luvun säännökset myös rekisteröitymisvelvollisiin ja kolmansien maiden vaihtoehtorahaston hoitajiin. Vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevassa sääntelyssä ns. rekisteröitymisvelvollisia toimijoita koskee osittain kevyempi sääntely, kuin toimiluvallisia vaihtoehtorahaston hoitajia. Tätä on pidetty perusteltuna niiden rajoitetumman toiminnan kannalta. Nyt ehdotetut muutokset ennakkomarkkinointia koskeviin säännöksiin liittyvät niin kiinteästi asiakkaan oikeuksiin, että tällaiselle erolle ei ole perustetta.

FA esittää, että lakimuutosten hyväksymisen ja niiden voimaantulon väliin olisi jätävä kohtuullinen aika, jotta toimijoilla on realistinen mahdollisuus sopeuttaa toimintansa uuteen lainsäädäntöön. FA:n mukaan häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi uusia säännöksiä ei tulisi välittömästi soveltaa ennen lain voimaantuloa aloitettuun toimintaan. Tämän vuoksi FA ehdottaa lakiin siirtymäsäännöstä, jonka mukaan ennakkomarkkinointia koskevia säännöksiä ei sovelleta ennen lain voimaantuloa aloitettuun ennakkomarkkinointiin lain voimaantuloa seuraavan kuuden kuukauden aikana.

EK ilmoittaa lausunnossaan pitävänsä hallituksen esitysluonnosta perusteltuna ja kannattavansa sitä. EK kiinnitämme kuitenkin huomiota FA:n lausunnossa esitettyihin seikkoihin erityisesti liittyen ennakkomarkkinointiin ja esitetyn lainsäädännön voimaantuloon. EK jakaa FA:n lausunnossa esiin nostetut huolenaiheet ja toivoo, että niihin kiinnitetään huomiota esityksen jatkovalmistelussa.

Pörssisäätiö ilmoittaa lausunnossaan suhtautuvansa positiivisesti ehdotettuihin lakimuutoksiin ja muutosten taustalla vaikuttavaan EU-lainsäädäntöön. Pörssisäätiö toteaa, että ehdotetut lakimuutokset ovat omiaan selkiyttämään ja yhdenmukaistamaan sijoitus- ja vaihtoehtorahastojen rajat ylittävää markkinointia. Rahastojen markkinointia koskevan sääntelyn yhdenmukaistaminen on omiaan kehittämään yhtenäiseurooppalaisia pääomamarkkinoita, mikä on myös Suomen etu.

Suomen Yrittäjät ilmoittaa lausunnossaan, että se kannattaa toimia, joilla suoraan tai välillisesti lisätään yritysrahoituksen tarjontaa ja saatavuutta. Suomen Yrittäjät katsoo, että ehdotus saattaa periaatteessa lisätä yritysrahoituksen saatavuutta. Samaan aikaan kiristyvä sääntely saattaa kuitenkin nostaa rajat ylittävien toimijoiden kynnystä tulla Suomen markkinoille. Näin ollen ehdotuksen kokonaisvaikutukset jäänevät Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan olemattomiksi. Muilta osin Suomen Yrittäjät toteaa, että sillä ei ole lausuttavaa esitykseen.

SAK katsoo, että hallituksen esitys on kannatettava sellaisenaan ja tärkeä osa kehitystä EU:n pääoma- ja rahoitusmarkkinoiden yhtenäistämiseksi. Sijoitusrahastojen markkinoinnin lopettaminen ETA-valtioissa on rahoitusmarkkinatoimijoiden tasapuolisen kilpailun kannalta järkevä menettely. Vaikka osaltaan suomalaisten rahoitusmarkkinatoimijoiden näkökulmasta säännökset kansallisesta markkinoinnista kiristyvätkin hieman, yhteinen laki mahdollistaa myös suomalaisten toimijoiden pääsyn EU:n rahoitusinstrumenttien markkinointiin. Lisäksi muutosehdotus laajentaa sijoittajan valintaa rahastoista, kun ulkomaisten rahastojen markkinointi Suomessa helpottuu.

Pääomasijoittajat kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että EU-sääntelyn lopputulos vaikuttaa päätyneen sellaiseksi, ettei komission ehdotuksen alkuperäinen tavoite vähentää sääntelyesteitä rahastojen rajat ylittävässä markkinoinnissa sekä pienentää sijoitus- ja vaihtoehtorahastojen hoitajille tällaisesta toiminnasta syntyviä kuluja toteudu. Pääomasijoittajat toteaa lausunnossaan, että uusi sääntely johtaa todennäköisesti vaihtoehtorahastojen kansainvälisen varainkeruun vähenemiseen, mikä tulisi huomioida hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluiden vaikutusarvioinnissa.

Pääomasijoittajat toteaa, että ehdotettu sääntely muuttaa rajat ylittävän markkinoinnin nykykäytäntöä käytännössä estämällä ns. reverse solicitation -menettelyn. Näin ollen voidaan Pääomasijoittajien mukaan arvioida, että osa vaihtoehtorahastojenhoitajista ei tule jatkossa markkinoimaan ollenkaan muihin ETA-maihin eli rajat ylittävä varainkeruu vähenee EU-sääntelyn alkuperäisen tarkoituksen vastaisesti. Näin on erityisesti, jos kohdemaassa on ainoastaan yksittäisiä potentiaalisia sijoittajia ja jos kohdemaan viranomaismaksuista tai markkinointisäännösten noudattamisesta aiheutuu merkittäviä kuluja taikka markkinoinninaloittamiseen liittyvät prosessit ovat hankalia (esimerkiksi mainonnan ennakkotarkastus). Pääomasijoittajat esittää uuden sääntelyn johtavan siihen, että jatkossa useimmat vaihtoehtorahastojen hoitajat joutuvat punnitsemaan, kannattaako varainkeruuta kohdistaa maahan, josta tulee vain yksi potentiaalinen rahastosijoittaja. Näin ollen käytännössä uudet vaatimukset todennäköisesti rajoittavat olennaisella tavalla kansainvälistä varainkeruuta, mikä on erityisesti Suomen markkinoiden kannalta erittäin valitettava lopputulos.

Pääomasijoittajien mukaan uusi sääntely heikentää erityisesti Suomen verrattaen pienten rahastojen varainkeruumahdollisuuksia. Toisaalta sääntely tuo kilpailuetua muiden suurempien markkinoiden suuremmille toimijoille, joilla on parempi kyky kantaa hallinnollisia kustannuksia. Sääntelyllä voidaan siten arvioida olevan erityisen kielteisiä vaikutuksia suomalaisten rahastojen rajat ylittävään varainkeruuseen. Tavoitteena olisi olla kansainvälisen varainkeruun edistäminen, mutta uusi sääntely tulee aiheuttamaan hankaluuksia tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Pääomasijoittajat tuo esille lausunnossaan, että on selvää, että EU-tason sääntelyyn ei voi enää tässä vaiheessa vaikuttaa, mutta sääntelyn vaikutukset tulisi kirjata avoimesti ja läpinäkyvästi hallituksen esitysluonnokseen.

Pääomasijoittajat pitää perusteltuna esityksessä valittua mallia, jossa ennakkomarkkinointia koskeva sääntely koskee myös rekisteröitymisvelvollisia AIFM-yhtiöitä sekä markkinointia ei-ammattimaisille asiakkaille, koska muu vaihtoehto tarpeettomasti monimutkaistaisi tilanteita ja erilaistaisi toimintatapoja.

FINE toteaa lausunnossaan, että se pitää hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia yleisesti kannatettavina ja toteaa, että sijoittajansuojan kannalta on tarkoituksenmukaista, että kevennykset ennakkomarkkinointiin liittyviin velvoitteisiin koskevat vain ammattimaisia sijoittajia ja että mahdollisesti ei-ammattimaisille sijoittajille suunnatussa ennakkomarkkinoinnissa tulee aina noudattaa markkinointiin liittyviä tiedonanto- ja muita velvoitteita täysimääräisesti. FINE pitää hyvänä, että säännösten mukaan markkinoinnin lopettamisen yhteydessä palveluntarjoajalla on velvollisuus tiedottaa muutoksesta sekä tehdä yleinen lunastustarjous, mutta kiinnittää huomiota siihen, että ei-ammattimaisten asiakkaiden käytettävissä olevien järjestelyjen yhteydessä ei ole erillistä mainintaa markkinointiin mahdollisesti liittyvien erimielisyyksien käsittelystä.

KKV ilmoittaa lausunnossaan pitävänsä kannatettavana luonnoksessa ehdotettua rekisteröitymisvelvollisten vaihtoehtorahastojen hoitajien luotettavuuden arviointiin tehtävää tiukennusta rekisteröinnin edellytysten osalta. Lisäksi KKV kannattaa luonnoksessa esitettyä mahdollisuutta rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan rekisteröitymisen perumisesta. KKV kiinnittää huomiota kansalliseen harkintavaltaan koskien vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinointia ei-ammattimaisille sijoittajille. Luonnoksessa esitetään, että kansallisen harkintavallan puitteissa vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinointi olisi mahdollista myös ei-ammattimaisille sijoittajille. KKV katsoo, että olisi tarpeen selvittää, onko olemassa perustetta ja tarvetta mahdollistaa vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinointi ei-ammattimaisille kuluttajan asemassa oleville sijoittajille direktiivin rajoittamismahdollisuudet huomioiden.

Kuluttajaliitto esittää lausunnossaan kannattavansa pääosin luonnosta hallituksen esitykseksi. Kuluttajaliitto kuitenkin toivoo, että jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota kuluttajavaikutuksiin etenkin, kun kyse on vaihtoehtorahastojen ennakkomarkkinoinnista muille kuin ammattimaisille sijoittajille.

Hannes Snellman kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan kolmannen maan yritys ei voisi ennakkomarkkinoida vaihtoehtorahastoja Suomessa. Koska tällaisilla yrityksillä on kuitenkin sijoituspalvelulain mukaan oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa (mm. markkinoida rahastoja) ammattimaisille asiakkaille toimilupansa puitteissa, Hannes Snellman katsoo, että tälle erottelulle ei ole perustetta.

2.2. Yksityiskohtaiset kommentit

2.2.1. Sijoitusrahastolain muuttaminen

3 luku. Toimintaedellytykset ja vähimmäispääoma

3 §. Finanssivalvonta ilmoittaa lausunnossaan, että se kannattaa sijoitusrahastolain 3 luvun 3 §:n ehdotettua lisäystä, jonka mukaan rahastoyhtiön hallituksen riippumattoman jäsenen valinnan tekisi yhtiökokous. Finanssivalvonta yhtyy hallituksen esityksessä esitettyihin perusteluihin ja toteaa, että lisäys on myös tarpeen oikeustilan selkiyttämisen vuoksi.

2.2.2. Vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain muuttaminen

1 luku. Yleiset säännökset

3 §. Pääomasijoittajat esittää lausunnossaan, että 1 luvun 3 §:ää tulisi täsmentää siten, että rekisteröitymisvelvollisia koskee myös 13 luku.

5 luku. Rekisteröinti

3 §. Finanssivalvonta kannattaa 5 luvun 3 §:ään ehdotettua viittauksen lisäystä lain 7 luvun 9 §:ään. Finanssivalvonta yhtyy hallituksen esityksessä esitettyihin perusteluihin ja toteaa, että lisäys on myös tarpeen oikeustilan selkiyttämiseksi.

12 luku. Osuuksien tarjoaminen

1 §. Pääomasijoittajien mukaan 12 luvun 1 §:n 4 momenttiin olisi tarpeen lisätä olennaisuuskriteeri, jolloin säännös vastaisi Suomen ja useimpien muiden maiden käytäntöjä. Vastaavanlainen olennaisuuskriteeri sisältyy luvun 3 ja 4 §:ään.

13 a luku. Ennakkomarkkinointi

1 §. Finanssivalvonta katsoo kyseisen säädöksen tarkoittavan sitä, että vain jo rekisteröityneellä taikka toimiluvan saaneella yhtiöllä on oikeus ennakkomarkkinoida. Kun ennakkomarkkinointia harjoittaa vain sellainen yhtiö, joka on jo Finanssivalvonnan valvonnassa, voidaan paremmin varmistua siitä, että yhtiö noudattaa sääntelyä ja, että sillä on riittävät edellytykset vaihtoehtorahastojen hoitajana toimimiseen. Tämä on erityisen tärkeää, kun ennakkomarkkinoinnin kohteena ovat ei-ammattimaiset asiakkaat. Tukea tulkintaan voidaan hakea vaihtoehtorahastojen hoitajan määritelmästä (laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 2 luku 2 §), jonka mukaan: ”Vaihtoehtorahastojen hoitajalla tarkoitetaan oikeushenkilöä, jonka säännöllistä liiketoimintaa on 3 §:ssä tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaminen. Vaihtoehtorahastojen hoitajalla tulee olla toimilupa, joka voidaan myöntää osakeyhtiölle ja eurooppayhtiölle, tai sen tulee rekisteröityä.”

3 §. FA ehdottaa lausunnossaan 13 a luvun 3 §:n 2 momentin poistamista, koska se katsoo, että siinä esitetyt reverse solicitation -merkinnät eivät voi tulla kyseeseen, ellei rahastoa ole perustettu. FA:n mukaan säännös

olisi looginen tilanteissa, joissa se koskisi ulkomaisen rahaston markkinointia Suomeen, mutta näitä tilanteita säännellään 19 luvun 4 a ja 20 luvun 3 a §:ssä.

Pääomasijoittajat kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että ennakkomarkkinoinnin seuraus olisi se, ettei reverse solicitation voi enää määräaikana soveltua. Sanamuodon mukaan käsittely olisi maakohtaista (tai tässä Suomi-kohtaista), ts. joillekin suomalaisille ennakkomarkkinointi johtaisi reverse solicitationin soveltumattomuuteen ylipäätään Suomessa ("...riippumatta siitä, onko kyseinen sijoittaja ollut ennakkomarkkinoinnin kohteena vai ei"). Direktiivin edellytykset tältä osin eivät ole selviä, mutta lopputulos ei vaikuta johdonmukaiselta. Kun suljettujen AIF-rahastojen markkinointi edelleen suurelta osin tapahtuu suoraan yksittäisin sijoittajakontaktein, on myös hyvin mahdollista, että yhdelle sijoittajalle tehdystä ennakkomarkkinoinnista tietämättä toinen sijoittaja on hoitajaan oma-aloitteisesti yhteydessä. Näin ollen tämän mahdollisuuden poissulkeminen tuntuu tarpeettomalta.

4 §. Hannes Snellman kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että 13 a luvun 4 §:ssä sijoituspalveluyrityksen määritelmä ei kata kolmannen maan yritystä, joka Finanssivalvonnan toimiluvalla tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjoaa oheispalveluita Suomessa sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla sivuliikettä perustamatta. Ehdotuksen sanamuodon mukaan edellä mainittu kolmannen maan yritys ei täten voisi ennakkomarkkinoida vaihtoehtorahastoja Suomessa. Koska tällaisilla yrityksillä on kuitenkin sijoituspalvelulain mukaan oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa (mm. markkinoida rahastoja) ammattimaisille asiakkaille toimilupansa puitteissa, Hannes Snellman katsoo, että tälle erottelulle ei ole perustetta. Jos kuitenkin katsotaan, että direktiivin sanamuoto estää sen, että muu kolmannen maan yritys kuin kyseinen vaihtoehtorahaston hoitaja voisi ennakkomarkkinoida, niin Hannes Snellman katsoo, että kolmannen maan sijoituspalvelujen tarjoajien tekemä ennakkomarkkinointi tulisi sallia kolmanteen maahan sijoitautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan lukuun.

21 luku. Finanssivalvontaa koskevat säännökset

FA katsoo, että 21 luvussa Finanssivalvonnalle asetettu toimimisaika tulisi 6, 6 a, 6 b ja 6 c §:ssä yhdenmukaistaa siten, että aikaraja olisi kaikissa säännöksissä 15 päivää. Tällä hetkellä säännökset eroavat siten, että 6, 6 b ja 6 c §:ssä on toimittava "15 pankkipäivän kuluessa" ja 6 a §:ssä "viipymättä". FA ehdottaa säännösten yhdenmukaistamista ja aikarajan asettamista kaikissa edellä mainituissa säännöksissä 15 päivään.

2.2.3. Finanssivalvonnasta annetun lain muuttaminen

28 §. Finanssivalvonnan mukaan pykälään tehdyt täsmennykset ovat Finanssivalvonnan toiminnan kannalta tärkeitä, sillä ne varmistavat rekisteröitymisvelvollisten vaihtoehtorahastojen hoitajien sekä muiden lain 5 §:n 24 kohdassa tarkoitettujen muiden finanssimarkkinoilla toimivien johdon luotettavuusvaatimusten tehokkaan toimeenpanon ja valvonnan.

32 a ja 32 c §. Finanssivalvonta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että "Ehdotuksesta seuraa, että Finanssivalvonta voisi tarvittaessa kieltää omistussuuden hankinnan Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n mukaisesti tai rajoittaa osakkeisiin perustuvia oikeuksia 32 c §:n mukaisesti." Finanssivalvonta katsoo, että voidakseen soveltaa Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a tai 32 c §:ää, tulisi kyseisiin pykäliin lisätä viittaus lain vaihtoehtorahastojen hoitajista 5 luvun 3 §:ään. Nyt kyseisissä pykälissä on ainoastaan viittaukset lain vaihtoehtorahastojen hoitajista 7 luvun

9 §:än tai 14 luvun 9 §:än. Finanssivalvonta katsoo, ettei pelkkä viittaus lain 7 luvun 9:ään ole välttämättä riittävä valvontavaltuuksien soveltamiseen myös rekisteröitymisvelvollisiin hoitajiin. Finanssivalvonta katsoo, että Finanssivalvonnasta annetun lain valvontavaltuuksien käyttäminen edellyttää sitä, että laki on yksiselitteinen.